

1. 4.

Prosbopis Kataríny Cybo pápežovi Klementovi VII.

List vojvodkyne z Camerina strýkovi, napísaný pred júlom 1528

Prvýkrát sa ovdovená vojvodkyňa angažovala v prospech reformy už v lete 1525. Rozhorčenie nad tým, že putujúci kazateľ Matúš z Bascia bol držaný vo väzení od konca apríla na príkaz svojho provinciála v kláštore vo Forane, zapríčinilo jej nahnevanú intervenciu, na základe ktorej ho oslobodili na začiatku augusta.¹ Oslobodený si však nevyslúžil sympatiu vďačnej regentky len ako kazateľ, ale už skôr v r. 1523, keď v mestečku vojvodstva smelo ošetroval chorých počas moru.

Potom, čo skončil neúspešne prestup bratov Tenagliovcov ku kamaldulským pustovníkom, mohli títo s Matúšom z Bascia žiť od mája 1526 s rímskym indultom (výsadou) pod ochranou biskupa z Camerina.² Vzhľadom na miesto, ktoré bolo zvolené, tu môžeme predpokladať ďalšiu intervenciu vojvodkyne, v ktorej mohli hrať rolu jej kontakty s Rímskou kúriou. Následne sa Matúš opätovne vrátil k vandrovnému životu, kým Ľudovít a Rafael sa utiahli do pustovne pri Camerine. Keď o rok neskôr v máji 1527 zúrila v meste ďalšia epidémia, títo traja odpadnutí františkáni opäť vzbudzovali pozornosť svojou starostlivosťou o chorých. Do tohto obdobia - od konca mája 1526 a pred začiatok leta 1528 - spadá predkladaný list. Ľudovít Tenaglia očividne získava vojvodkyňu pre svoje stratégie, ktoré majú pripraviť cestu pre uznanie minireformy. Nasledujúca žiadosť vojvodkyne Cybo svojmu strýkovi, pápežovi, predstavuje naľužnutie, ktoré bude prelomové (pozri dok. 3. 1: "Religionis zelus").

Šikovnou taktikou sa má nepriamym uznaním týchto troch bratov a ich ďalších druhov dosiahnuť aj uznanie novej reformnej skupiny Františkoveho rádu. Cybo poukazuje na bulu Mikuláša V., ktorá zaručovala od r. 1447 františkánskym klarénom (špirituáli pomenovaní podľa Angela da Clarenó) priestor pre život v pustovni pri Camerine pod biskupskou jurisdikciou. Keď Rím potvrdí starú bulu tak povediac pre inú skupinu, tak sa o nič iné ani nebude treba usilovať. V podstate sám pápež im vytvorí priestor na odčlenenie sa od materského rádu. Vojvodkyňa šikovne vo svojom počínaní zamlčí, že hoci v dobe Mikuláša V. boli klaréni samostatní, od čias pápežského zjednotenia všetkých nekonventuálnych františkánskych rodín r. 1517 sa museli priradiť k observancii – do vynútenej jednoty, ktorú Rím tak rýchlo nebude môcť zlomiť.

Svätý Otče,³

V diecéze a vojvodstve Camerino v blízkosti hradu Montalto a dedinke Monastero sa nachádza jaskyňa, ktorá sa obyčajne nazýva "Jaskyňa svätej Márie Magdalény".⁴ Vaši predchodcovia ju prenechali bratom klarénom od svätého Františka (ktorí boli vtedy pustovníci) do tej doby, kým budú viesť pustovnícky život a žiť podľa reguly sv.

¹ O Matúšovej ceste: Urbanelli, *Storia dei cappuccini delle Marche*. 1, 163 – 185.

² Indult „Ex parte vestra“, vystavený veľkopotenciárom kardinálom Lorencom Puccim 18. mája 1526.

³ Text z latinčiny do nemčiny preložil Bernward Muff zo Švajčiarskej provincie.

⁴ Pri Cassapalombo. Či zodpovedá bližšie nelokalizovaná jaskyňa prvému kapucínskemu sídlu pri Colmenzone, nie je doložené.

Františka. Okrem toho ich dali pod právomoc príslušnému biskupovi z Camerina, ako vyplýva z priloženej buly.⁵

Títo bratia sa už dlho nepridávajú pustovníckeho spôsobu života a nežijú vôbec podľa reguly blaženého Františka; ba naopak: vedú roztopašný život a dávajú ľuďom z okolia zlý príklad. Vedomá si týchto okolností a vediac o tom, že tí bratia prinášajú len málo ovocia a pred nejakým časom dokonca začali v blízkosti spomenutej jaskyne stavať kláštor so zámerom, ako sa dá domnievať, opustiť jaskyňu, želá si vojvodkyňa z Camerina, aby sa naďalej viedol v tejto jaskyni pustovnícky život podľa príkazu, ktorý je uvedený v priloženej bule. Preto by som chcela z tohto miesta vykázat' spomenutých bratov, štyroch, najviac šiestich, a zároveň tam nechať usadiť sa niekoľkých príslušníkov rovnakého rádu sv. Františka; ide o pokrvných bratov Ľudovíta a Rafaela z Fossombrone a niektorých ich druhov. Títo nielenže žijú podľa reguly blaženého Františka, ale aj vedú skutočne pustovnícky život a slúžia pritom v najväčšej chudobe Najvyššiemu.

Preto má byť na žiadosť spomenutej vojvodkyne poslaný list biskupovi z Camerina alebo jeho zástupcovi s nasledujúcim obsahom: Nech sa na horeuvedené správy poinformuje – a keď sa to ukáže ako nutné – nech aj osobne navštívi dané miesto. Ak zistí, že sa spomenutí bratia nedržia pustovníckeho spôsobu života, ako sú povinní podľa predslovu buly, alebo dokonca opačne, že vedú neslušný život proti regule, nech ich z moci apoštolskej autority vykáže zo spomenutého miesta a nechá usadiť na uvedenom mieste už vyššie spomenutých bratov Ľudovíta, Rafaela a ich spoločníkov – pravých pustovníkov – a udelí im povolenie tam bývať. Nikto ich nebude smieť potom obťažovať, kým budú viesť pustovnícky život a dodržiavať regulu sv. Františka.

Priložená bula má byť k dispozícii osobe zodpovednej za spísanie breve, aby sa podľa nej na želanie vojvodkyne mohol prosbopis redigovať s príslušnými právnymi formuláciami. - Tento list má byť sprostredkovaný ako informácia.

Neexistujú historické doklady, ktoré by potvrdzovali, či horeuvedeným listom mala Cybo úspech. Bola to však tá istá vojvodkyňa, ktorej sa podarilo nakoniec presadiť v r. 1528 stratégiu Ľudovíta Tenaglia.

Kto by chcel sledovať dejiny kapucínskej reformy chronologicky v zrkadle prameňov, môže si zmeniť perspektívu a vložiť časti 2 až 4:

Časť 2 nás nechá nazrieť cez plece viackrát vymenovanému provinciálovi Jánovi Pilimu. V r. 1527 nenasadil len svetské, ale aj duchovné zbrane, aby zahradil cestu vznikajúcej reforme (dok. 2. 1.). Ten istý brat neskôr o niekoľko rokov vysvetľuje, prečo sa stal kapucínom (dok. 2. 2.).

Časť 3 odzrkadľuje potom prekvapujúce schválenie novej skupiny pápežom Klementom VII. "Intercedente Ducissa Camer". (sprostredkované vojvodkyňou z Camerina) v lete 1528. Ďalšie dokumenty ilustrujú priebeh reformy z hľadiska Rímskej kúrie.

Časť 4 mení východiskový bod a vedie nás najprv na prvú generálnu kapitulu, ktorá sa konala v Albacine v r. 1529. Jej schválené nariadenia ukazujú, ako si predstavujú prví 30 bratia radikálny život podľa františkánskej reguly v každodennom živote (dok. 4. 1.).

⁵ Cybo sa opiera o bulu Mikuláša V.: "Dudum siquidem" zo 4. júla 1447.

Pribúdaním skúsenosti nechávajú túto formu života dozrieť a vyjadria ju v definitívnych konštitúciách v Ríme v r. 1536 (dok. 4. 2.).

Na nové ohrozenie ešte mladej reformy poukazuje množstvo dôležitých svedectiev zvonku - od nezaujatých svedkov alebo angažovaných priateľov kapucínov. Grófka Pescarskej marky a sa pritom ukáže ako odvážna a vzdelaná žena, ktorá nahradí Cybo a zastane sa ohrozeného spoločenstva v r. 1535.